

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Výtvarná a filmová výchova pro 2. stupeň ZŠ

tradiční
modelový
ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět	Výtvarná a filmová výchova
Využité vzdělávací obory	Výtvarná a filmová výchova
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	— kulturní — osobnostní a sociální — k učení — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	x

Informace o pojetí předmětu	Na 2. stupni se výtvarná a filmová výchova zaměřuje na prohloubení a rozšíření tvůrčích dovedností a oborových znalostí, které si žák osvojil na 1. stupni. Výuka přechází od hravých tvořivých činností k více strukturovaným tvůrčím aktivitám. Podporuje se žákova samostatnost a jeho schopnost své dovednosti aplikovat, nebát se experimentovat a hledat nová tvůrčí řešení. Také se zdokonaluje v tom, jak vyjadřovat své vjemy, pocity, představy, myšlenky a postoje prostřednictvím vizuální a audiovizuální tvorby. Žák se učí reflektovat nejen samotný tvůrčí proces, ale také posuzovat umělecká díla a vizuální vjemy z každodenního života. Výuka rozvíjí žákovu schopnost vnímat umění v kulturním, historickém a společenském kontextu. Nedílnou součástí práce v hodině se stává využívání dostupných digitálních technologií a experimentování s novými médii. Témata komplexní povahy, která jsou zařazena do témat průřezových, jsou objevována skrze umělecké prostředky a jsou řešena jako součást tvůrčích záměrů, které jsou stanovovány učitelem nebo samotnými žáky.
Informace o obsahu předmětu	Předmět je rozdělen do tří vzájemně provázaných tematických okruhů. V rámci okruhu Vlastní tvorba a její sdílení žák zkoumá různé techniky, postupy a materiály a volí vhodné prostředky k realizaci svého nápadu. Součástí procesu je i experimentování s digitálními technologiemi. Po vytvoření díla následuje jeho prezentace. Klíčovou částí je reflexe tvůrčího procesu, která žáka učí kritickému nahlížení na vlastní tvorbu i práci ostatních, podporuje ho v dalším učení a motivuje ho k uplatňování tvořivosti i po skončení této etapy vzdělávání. Okruh Recepce a reflexe uměleckého díla klade důraz na hlubší poznání uměleckých děl a jejich porozumění. Žák je veden k tomu, aby kriticky přemýšlel o uměleckých a vizuálních projevech, učil se hodnotit dílo z různých pohledů (subjektivní hodnocení díla ve vztahu k vlastní zkušenosti, jeho společenský význam, uplatnění výrazových prostředků v díle) a rozvíjel vlastní postoje a názory. Důležitou součástí výuky je také návštěva muzeí, galerií a dalších kulturních institucí a akcí. Okruh Kulturní povědomí a jednání rozvíjí žákovu schopnost vnímat umění a kulturu jako nedílnou součást společnosti a osobního života. Žák je veden k tomu, aby se aktivně zapojoval do kulturního života, navštěvoval kulturní instituce ve svém okolí a účastnil se uměleckých projektů. V rámci tohoto okruhu také poznává, jaký vliv na tyto aktivity mají digitální technologie.
Časová dotace	1 + 1 + 1 + 1
Organizace výuky předmětu	Předmět je vyučován ve dvouhodinovém bloku jednou za čtrnáct dnů.

Strategie vzdělávání

Vyučovací předmět	Výtvarná a filmová výchova
Využité vzdělávací obory	Výtvarná a filmová výchova
Průřezová témata (PT)	x
Klíčové kompetence (KK)	— kulturní — osobnostní a sociální — k učení — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	x

Klíčové kompetence rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:		
KKU	Klíčová kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> — plánujeme návaznost tvůrčích aktivit s ohledem na dlouhodobější záměry a cíle — promýšlíme vzdělávací cíle s ohledem na individualitu každého žáka — zamýšlíme se se žáky nad tím, co jim pomáhá k rozvoji (prostor, čas, postupy, prostředky, forma práce) — shromažďujeme a sdílíme zdroje, které může žák využívat při různých tvůrčích činnostech — zajišťujeme dostatek a různost materiálu a prostředků, se kterými mohou žáci pracovat — podporujeme odpovědnost žáků za individuální i společné dílo — oceňujeme žáky za to, že dokumentují a archivují svou tvorbu a vedeme je k záměrnému třídění
KKK	Klíčová kompetence komunikační	x
KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	<ul style="list-style-type: none"> — poskytujeme průběžnou zpětnou vazbu a podporujeme žáky v jejich tvůrčích nápadech a rozhodnutí je realizovat — vytváříme a žákům poskytujeme dostatečný časový prostor pro sebereflexi, při které si žáci mohou uvědomovat své úspěchy a výzvy — poskytujeme žákům prostor pro poznávání sebe sama, zájmů, postojů a hodnot učíme žáky stanovit si čeho chtějí individuálně nebo společně dosáhnout a v jakém čase poskytujeme podporu při tvůrčích projektech, které vznikly z iniciativy žáků — poskytujeme uznání a pozitivní zpětnou vazbu, aby žáci pocítili svou hodnotu a úspěchy — pracujeme se žáky tak, aby chápali, že jejich schopnosti, dovednosti a zájmy spolu souvisejí — vytváříme takové prostředí a situace, které žákovi nabízí dostatek prostoru pro zdůvodnění výběru tématu a jeho ztvárnění — vytváříme takové prostředí, kde se mohou žáci otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity — uvádíme příklady uměleckých osobností, které musely ve svém životě překonávat různé překážky i odmítnutí společnosti, vedu žáky k poznání, že tvůrčí proces není jednoduchý a mohou se setkat s překážkami a nezdary, které dopředu nelze odhadnout, ale z kterých mohou mít přínos v budoucnu

KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	x
KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	x
KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	x
KKT	Klíčová kompetence kulturní	<ul style="list-style-type: none"> — vytváříme žákům prostředí, ve kterém mohou tvořit a experimentovat s různými prostředky, postupy, technikami a technologiemi — nabízíme žákům různá umělecká díla a seznamujeme je s kulturní projev z různých oblastí, období a kultur — podporujeme žáky, aby ve své tvorbě mohli projevit svoji identitu, postoje a hodnoty — poskytujeme žákům prostor k reflexi a sebereflexi a pomáháme jim nalézt osobitost vlastní tvorby — zařazujeme do výuky tvůrčí projekty nebo workshopy, ve kterých mají žáci možnost pracovat samostatně nebo ve skupině na jimi zvolených tématech, — poskytujeme žákům zpětnou vazbu k výsledkům jejich tvůrčí činnosti a pomáháme jim objevovat nové perspektivy — v diskusích nad vytvořenými díly vedeme žáky k respektu k různorodosti uměleckých projevů a individuálním tvůrčím přístupům
KDI	Klíčová kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> — vytváříme takové prostředí a situace, které žákovi nabízí dostatek prostoru pro zdůvodnění výběru tématu a jeho ztvárnění — vytváříme takové prostředí, kde se mohou žáci otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity — uvádíme příklady uměleckých osobností, které musely ve svém životě překonávat různé překážky i odmítnutí společnosti, vedu žáky k poznání, že tvůrčí proces není jednoduchý a mohou se setkat s překážkami a nezdary, které dopředu nelze odhadnout, ale z kterých mohou mít přínos v budoucnu — vedeme žáky k samostatnému využívání digitálních technologií v tvůrčích činnostech — vedeme žáky k tomu, aby si předávali zkušenosti, jak v tvorbě a prezentaci využívají digitální technologie a v čem spatřují jejich přínosy a rizika — vytváříme podmínky pro realizaci skupinových i individuálních tvůrčích projektů a využívání digitálních technologií v nich, poskytují tím žákům příležitost k tvůrčímu a inovativnímu využívání digitálních technologií při stanovení tvůrčího záměru hledání postupů a variant řešení, vyhodnocování výsledků a dopadů projektu — zařazujeme do výuky takové tvůrčí činnosti, ve kterých žáci mohou podle svého záměru využívat digitální technologie a experimentovat s nimi — nabízíme žákům příležitosti k úpravám digitálního obsahu s cílem přizpůsobit ho či obohatit pro další účely

Základní gramotnosti rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:		
ZGC	Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	x
ZGM	Základní gramotnost logicko-matematická	x

Tradiční modelový ŠVP / Výtvarná a filmová výchova pro 2. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0
– Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz